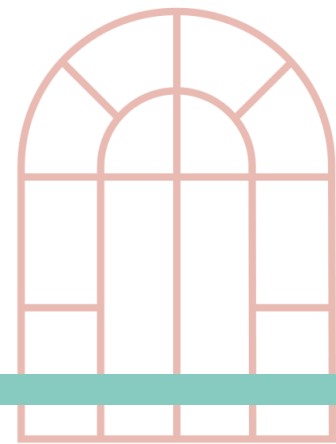

*Arbeidsgiver-
organisasjon for kirkelige
virksomheter*

Forslag til ny kirkeordning – Respons fra KA

*Bergen, 26. november 2018,
Øystein Dahle, KA*

KAs utgangspunkt

- ◆ En samlende arbeidsgiverorganisasjon for virksomheter med kirkelig forankring

Viktig formål:

- ◆ KA skal arbeide for at medlemmene får arbeidsbetingelser og utviklingsmuligheter som bidrar til
- ◆ • at de kan oppfylle sine kirkelige og samfunnsmessige oppgaver
- ◆ • å skape gode og ordnede forhold mellom medlemmene og deres medarbeidere/tilsatte

Kompetanseområder

KA mener

Medlemskap

Nyheter

Om

Aktuelle høringer

En oversikt over høringer i Kirkerådets regi.

Høring – kirkeordning for Den norske kirke

Kirkerådet legger i denne høringen frem et forslag til helhetlig kirkeordning.

Kulturdepartementet sendte høsten 2017 ut et forslag til trossamfunnslov for alle tros- og livssynssamfunn i Norge. Det er ventet at denne loven skal behandles i Stortinget våren 2019. Med forslaget om ny trossamfunnslov følger også at kirkeloven skal oppheves. I dag regulerer kirkeloven de viktigste myndighetsforhold innen Den norske kirke. Kirkerådet sender her ut et forslag til bestemmelser som skal erstatte kirkeloven når denne oppheves. Disse bestemmelsene er ikke ment å medføre endringer i dagens ordninger. Forslaget til trossamfunnslov forutsetter at kirken selv gir nærmere regler i en kirkeordning som fastsettes av Kirkemøtet.

Her finner du [høringsdokumentet](#) på bokmål og [høringsdokumentet](#) på nynorsk.

Og et [regelutkast](#) på bokmål og det samme regelutkastet på [nynorsk](#).

Høringsinstansene bes om å gi sitt svar på følgende spørsmål:

Har høringsinstansen innspill til det vedlagte forslag til kirkeordning som kan gjelde når ny trossamfunnslov trer i kraft?

Høringsuttalelsene sendes som e-post til post.kirkeradet@kirken.no

Hovedsynspunkter I

- ◆ Full støtte til Kirkerådets hovedgrep i denne høringen:
 - ◆ Fra 270 sider til 27 sider – færre endringsforslag og færre drøftinger.
 - ◆ KA er positiv til at høringsnotatet fikk denne kortere formen – mer håndterbar for høringsinstansene
 - ◆ KA er positiv til at høringsnotatet inntil videre ikke foreslår store endringer, herunder at forslaget om lokal, enhetlig ledelse er lagt til side.

Hovedsynspunkter II

◆ Noen viktige endringer og utfordringer:

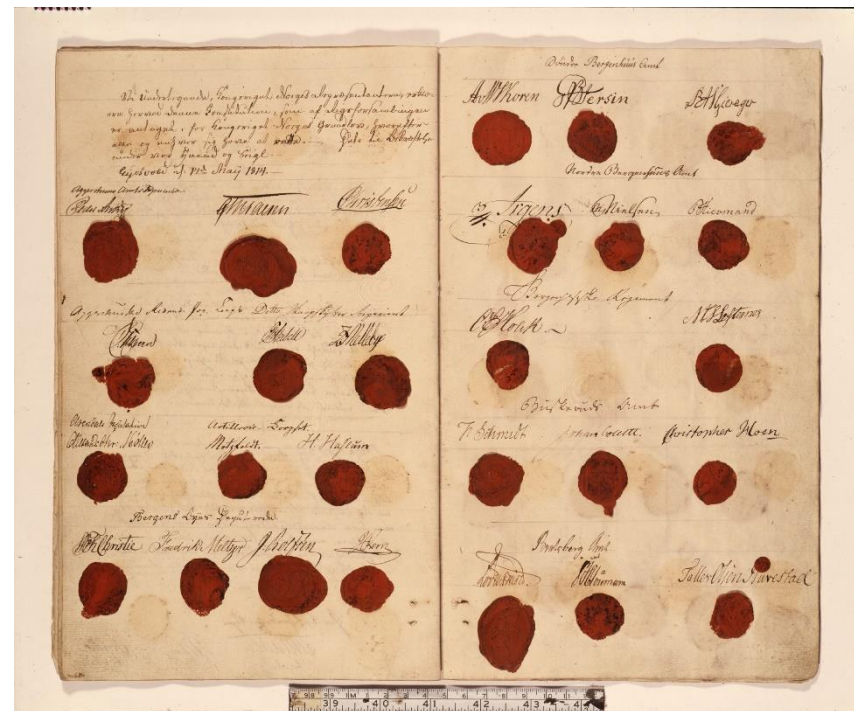
- 1) Et eget grunnlagskapittel (kap. I) med flere nye bestemmelser.
- 2) Prinsipielle justeringer i noen eksisterende bestemmelser.

Forutsetning for KAs høringsuttalelse

- ◆ Ny tros- og livssynslov ikke utformet ennå
- ◆ Ikke avgjort hva som blir lovfestet og hva som blir lagt til kirkeordningen
- ◆ KA er positiv til videreføring av oppgavefordeling mellom MR og FR men dette forutsetter at et fellesorgan for soknene/FR får videreført nødvendig rettslig handleevne i ny lov slik at fellesorganet fortsatt kan opptre som
 - ◆ Ansvarlig arbeidsgiver
 - ◆ Kirkebyggforvalter
 - ◆ Gravplassmyndighet

Om Kirkens grunnlag

- ◆ Positivt med grunnleggende bestemmelser som skal vedtas av KM, og at alle kirkelige instanser kan få sagt sin mening om disse!
- ◆ Helt nytt – ikke vært ute på høring tidligere

«Kirkens grunnlag» som særlig viktig

- ◆ Det kreves 2/3 flertall for å endre bestemmelser i kirkens grunnlag
- ◆ Gjør bestemmelsene særlig vesentlige
- ◆ Normativ status som skranke

Hva bør kirkens grunnlag omfatte?

- ◆ Tydelig, prinsipiell og ikke for omfattende. Eks.:
- ◆ Bestemmelser om **kirkens læregrunnlag**
- ◆ Den norske kirkes oppdrag og den karakter av å være **folkekirke**
- ◆ Bestemmelser om at Den norske kirke skal være **demokratisk organisert**
- ◆ Bestemmelse om grunnleggende verdier som **likestilling, inkludering og likeverd**

I det følgende: Demokrati

Grunnlag

- ◆ Det allmenne prestedømme og alle døptes medansvar for kirkestyret er et kjernepunkt i luthersk kirkeforståelse
- ◆ En grunnleggende bærebjelke for dagens kirkeordning er at styringsansvaret springer ut av de valgte kirkelige rådsorganene.
- ◆ Demokratireformen var en forutsetning fra statens side for fristilling av Den norske kirke i 2008. Demokrati er fortsatt en uttalt forutsetning for tildeling av statlige midler til Den norske kirke.

Hva står i kap.1 om demokrati?

- ◆ § 6 i kirkeordning slår fast at «styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper»
- ◆ Hovedinntrykket er likevel at både denne bestemmelsen sett i helhet samt enkelte andre forslag i ny kirkeordning etter vår oppfatning kan bidra til å svekke kirkens demokratiske styringsform.

Hva mener KA trekker i retning av å svekke Den norske kirkes demokratiske styringsform

- ◆ Kirkedemokratiet blir i begrenset grad løftet fram i Kap 1 om kirkens grunnlag
- ◆ § 5: Tjenestefellesskap og de vigslede tjenestene
- ◆ § 6: Organisering av Den norske kirke

- ◆ I tillegg § 39: Bispemøtet

§ 5 Tjenestefellesskap og de vigslede tjenestene

- ◆ «Den norske kirkes oppdrag blir ivaretatt i et tjenestefellesskap av frivillige, ansatte, og vigslede personer. Den norske kirke vigsler til tjeneste som diakon, kantor, kateket og prest og til tjeneste som biskop».
- ◆ Hva med de **demokratisk valgte kirkelige styringsorganer** og den rollen de spiller for å fremme kirkens oppdrag?
- ◆ Hva med at kirkens oppdrag også ivaretas av soknets organer, blant annet gjennom **samarbeid med frivillige organisasjoner og andre lokale aktører**
- ◆ Den deskriptive setningen om hvem som vigsles forsterker inntrykket av en nedtoning av de demokratisk valgte styringsorganer

§ 6 Organisering av Den norske kirke

◆ § 6:

«Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skjer på alle nivåer i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for tjenesten med Ord og sakrament»

- ◆ Hva betyr denne bestemmelsen? Ordlyden åpner for ulike tolkninger. I liten grad forklart i høringsdokumentet
- ◆ Kap 1 bør i størst mulig grad utformes slik at det kan leses og forstås av det alminnelige medlem i kirkens rådsorganer

Hvor(dan) utøves styring og ledelse som «samvirke»?

- ◆ Kan forstås slik at den sidestiller tjenesten med Ord og sakrament og den styring som skjer i de kirkelige valgte organer.
- ◆ Dersom en slik forståelse legges til grunn – så utfordres prinsippet om demokratisk styring som det grunnleggende og overordnede styringsprinsipp i Den norske kirke, hvor prestetjenesten tar del i styringsorganene.
- ◆ I ordlyd nærmer dette seg den svenske kirkeordning om en «dobbel ansvarslinje» der prestetjenesten styrer på selvstendig grunnlag parallelt med en demokratisk styringslinje.
- ◆ Vil denne bestemmelsen gi føringer for ny kirkeordning?
- ◆ Hva innebærer «styring og ledelse»?

§§ 5 og 6 sett i sammenheng med §39

◆ §39 Bispemøtet, annet ledd:

«**Bispemøtet** skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke, ivareta kirkens lære og teologi og fremme enhet i kirken og med andre kirker»

Utvidet styringsrolle for Bispemøtet?

- ◆ Blir tildelt et kollegialt ledelsesmessig mandat i DnK som vi mener går lenger enn dagens kirkelov
- ◆ Kan forstås som at BM som kollegialt organ her gis en tydeligere rolle som styringsorgan i DnK
- ◆ Kan også forstås slik at BM gis et kollegialt tilsynsansvar over andre kirkelige organer.

KA foreslår følgende:

Kirkeordningen bør være forsiktig med å gi signaler om et svekket kirkelig demokrati.

Eventuelle nye ordninger bør utredes grundig og inngå i arbeidet med framtidig kirkeordning

KA foreslår følgende:

- ◆ § 5 utgår
- ◆ Ny ordlyd i § 6 siste ledd: «Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skal på alle nivåer være forankret i demokratisk valgte styringsorganer. Valgte styringsorganer med personal- og forvaltningsansvar skal ha en daglig leder som står ansvarlig overfor disse. Hvert sokn skal være sikret en ordnet tjeneste med Ord og sakrament (prestedtjeneste) og står under tilsyn av biskopen i det bispedømmet soknet hører til. Prestetjenesten er representert i de valgte styringsorganer etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet».
- ◆ Bestemmelsen om BM erstattes med § 26 i dagens kirkelov

Ny formålsbestemmelse

KA foreslår at dagens formålsbestemmelse i kl §1 videreføres:

- ◆ «Formålet med kirkeordningen er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge».
- ◆ Kontinuitet
- ◆ Uttrykk for det overordnede formål med kirkeordning

Inkludering, likeverd og likestilling

- ◆ KA foreslår en generell og overordnet formulering som tydeliggjør grunnleggende verdier :
- ◆ «Den norske kirke er et inkluderende, likeverd og likestilt fellesskap»
- ◆ Bidrar til å løfte fram flere av Kirkemøtets vedtak på områder som likestilling, inkludering, diakoni, samfunnsengasjement mv

Utvalgte enkeltbestemmelser – noen utfordringer

- ◆ § 10 foreslår KM som øverste representative og **besluttende** organ
- ◆ KA er kritisk til krav til medlemskap i § 11; «**lovlig opphold i riket**»
- ◆ KA foreslår utvidet ordlyd i § 17 om **uttreden av menighetsrådet i valgperioden**
- ◆ § 39 Bispemøtet som **kollegialt tilsynsorgan** vs den enkelte biskops **autonomi** er utydelig
- ◆ KA foreslår endret ordlyd mht krav om **medlemskap ved ansettelse** i § 47

§17 uttreden av menighetsråd i valgperioden

- ◆ De bestemmelser som er med i oppregningen er knyttet til valgfusk, tjenestefeil, brudd på taushetsplikt, skadeverk, vinningslovbrudd og annen økonomisk kriminalitet
- ◆ KA mener at kirkelige forhold tilsier at også andre alvorlige straffbare forhold inkluderes slik som f.eks. seksuelle overgrep
- ◆ Vårt forslag er at bestemmelsen utvides med henvisning til den oppregningen som gjøres i politiregisterloven §39 om barneomsorgsattest.

§ 28 Kirkebyggforvaltning

§ 28 *Forvaltningen av kirkene og begrensning av rådighet*

- ◆ «Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, med mindre annet er bestemt av departementet før kirkeordningens ikrafttredelse eller deretter av Kirkerådet».
- ◆ Soknets eierskap til kirkene innebærer i utgangspunktet en full eierrådighet over kirkebyggene.
- ◆ Forslaget åpner for at kirken nasjonalt kan endre vesentlige rammer for soknets forvaltningsansvar av egne kirker.
- ◆ Ubeskyttet formulering; bør klargjøres hva som er grensene for Kirkemøtets myndighet ovenfor soknene på dette området.

§ 47 Krav til medlemskap

- ◆ Kirkerådets forslag: «stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære».
- ◆ KA foreslår ny ordlyd:
- ◆ «Ved tilsetting i kirkelige stillinger som er av **betydning for å virkeliggjøre Den norske kirkes formål**, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav til medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i likestillings- og diskrimineringsloven §30. **Det skal oppgis i utlysningen av stillingen at medlemskap kreves**».

Avslutningsvis:

Våre håp for prosessen

- ◆ At vi erkjenner interessespenninger, men at de håndteres på en slik måte at dette skaper tillit og anerkjennelse
- ◆ At denne saken bygger en plattform for gode prosesser for videre arbeid med ny kirkeordning
- ◆ En prosess fremover og en kirke som balanserer tradisjon og fornyelse med klokskap.

Takk for oppmerksomheten!

